

ТАЪЛИМ СИФАТИНИ ОШИРИШ БҮЙИЧА ТАКЛИФЛАР КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Президент Шавкат Мирзиёев мактабгача ва мактаб таълими сифатини ошириш, педагоглар малакасини ошириш тизимини такомиллаштириш бўйича тақлифлар тақдимоти билан танишиди.

Ўқувчиларнинг фанларга қизиқиши ва ўрганиши кўп жиҳатдан мураббийларнинг билим ва маҳоратига боғлиқ. Шу бонс, педагогларнинг малакасини оширишга зарур шаронут яратилиб, баҳолаш тизими такомиллаштириб борилмоқда.

Мутасаддилар аввало шу ҳақда ахборот берди.

Қайд этилганидек, аттестацияда илгор технологияларга асосланган янги тартиб жорий этилган. Унда 190 мингдан зиёд ўқитувчи қатнашади. Улардаги 182 та ихтиослашган ҳамда 500 та тажрибадан ўтган мактаб бирктирилади.

Шунингдек, 270 та мактаб интегртив доска, 365 таси компютер синфлари билан жиҳозлашади.

Тақдимотда Кори-Ниёзий номидаги Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти негизида Тарбия педагогикини миллий институтида ташкил этиш тақлифи ҳам мухоммада килинди. Янгилangan инститutiga "маҳалла — ота-она — мактаб" ҳамкорлигини кучайтириш, ота-оналар ва болалар учун тарбия оид адабиётлар яратиш, жадидларнинг тарбиявий қарашларини илмий тадқик этиш каби вазифалар юқлатилади. 5 та ихтиослик бўйича Илмий кенгаш фаoliyati ҳамда магистрatura ва doktora tajribasi tashkil etiladi.

Шунингдек, 11 та педагогика коллежини Малака ошириш марказлари тасарруfiga ўтказиб, хориждан тренерларни жалб этиш вазифаси кўйилди.

Худудардаги 11 та педагогика коллежини Малака ошириш марказлари тасарруfiga ўтказиб, хориждан тренерларни жалб этиш вазифаси кўйилди.

Шунингдек, кам кувватда ишләётган педагогика коллежлари негизида богча ва мактаблар, техникумлар, "Баркамол авлод" мактаблари ташкил қилинши айтилди.

ЎЗА

ДИНИЙ-МАЪРИФИЙ ЙЎНАЛИШДАГИ МАСАЛАЛАР КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Президент Шавкат Мирзиёевга диний-маърифий соҳада амалга оширилаётган ишлар ҳақида ахборот берилди.

Барча фуқароларнинг ҳуқук ва эркинликларини ҳар томонлама ҳимоя қилиш кўп миллати Ўзбекистондаги янгиланишларнинг асосий устувор йўналишидир. Шундай ажралмас ҳуқуқлардан бири — дин эркинлигидир. Мамлакатимизда эътиқод қилувчилар ибодат амаларини эмин-эркин адо этишлари учун барча шарф-шароитлар яратилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, янги Ўзбекистон сиёсати нафқат ҳалқимизга орасида, балки ҳалқаро жамоатчиликка ҳам муносиб этиштироғга сазовор бўлмоқда.

Мустакиликнинг дастлабки ийларida Маккага Мадинага муқаддас Ҳаж амалини адо этишга мусъясар бўлган ватандошларимиз сони бармоқ билан саноқли бўлган бўлса, бугунги кунда 15 мингдан зиёд Ўзбекистонлик муқаддас зиёрататтарга борди.

ЎЗА

ЗАРГАРЛИК ТАРМОҒИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА РАҶОБАТБАРДОШЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ БҮЙИЧА ТАКЛИФЛАР КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Президент Шавкат Мирзиёевга заргарлик саноатини янада ривожлантириш, заргарлик буюмларни ишлаб чиқариш ва сотиш фаолиятини қўллаб-қувватлаш, тайёр маҳсулотлар экспортини оширишга каратилган чора-тадбирлар тақдимот қилинди.

Юртимизда заргарлик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва экспорт ҳажмени ошириш учун жуда катта салоҳият бор.

Давлатимиз раҳбари мамлакатимизда қазиб олиниётган олинингнинг атига 6 фози қайта ишланниб, бор-йўғи 78 миллион долларлик экспорт бўлаётганини қайд этиб, тадбиркорлар учун алоҳида шароитларга эта заргарлик зоналари ташкил қилинди. Янгилangan инститutiga "маҳалла — ота-она — мактаб" ҳамкорлигини кучайтириш, ота-оналар ва болалар учун тарбия оид адабиётлар яратиш, жадидларнинг тарбиявий қарашларини илмий тадқик этиш каби вазифалар юқлатилади. 5 та ихтиослик бўйича Илмий кенгаш фаoliyati ҳамда магистratura ва doktora tajribasi tashkil etiladi.

Шу бонс, Іккисидиёт ва молия вазирлиги ҳамда Савдо-саноат палатаси томонидан тегиши мутахассис тайёрлаш, ишлаб чиқариш буорадаги пилот лойиҳаларни Тошкент шаҳри ва Наманган вилоятларida кўриб чиқиши мухоммидигина юзасидан ахборот берилди.

Жумладан, "Ўзбекзаргарсаноат" уюшмаси фаолиятини такомиллаштириш, ваколатларни кечайтириш ҳамда бошқарув тизимини таъкидлашади. Ўзбекзаргарсаноат ташкил этиш тақлиф ишлаб чиқиши.

Жумладан, "Ўзбекзаргарсаноат" уюшмаси фаолиятини такомиллаштириш, ваколатларни кечайтириш ҳамда бошқарув тизимини таъкидлашади.

Шунингдек, 2025 йил 1 оқтабрга қадар Ўзбекистонда ишлаб чиқарилмайдиган ҳамда заргарлик саноатини янада ривожлантиришади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосалалари кўриб чиқарилади.

Заргарлик маҳсулотлари экспортини қўлпайтириш масаласига тўхтабли ўтилди. Иккисидиёт томонламида келишиш ўйни билан мамлакатимиз худудида ишлаб чиқарилган заргарлик буюмларни алоҳида ташкил этиш мосал

ҲАЁТ ҚЎШИҒИ

ЙИЛ ЯКУНИГА ҚАДАР МАРКАЗЛАШГАН ИЧИМЛИК СУВ БИЛАН ТАЪМИНЛАНГАНЛИК ДАРАЖАСИ 81 ФОИЗГА ЕТКАЗИЛАДИ

Лутфулла СУВОНОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Бошланиши 1-бетда

Маълумотларга кўра, бугун ер юзида 2 миллиардга якин замондошмиз тоза ичимлик сувга мухтоҳ, 2 миллиард 300 миллиондан ортига эса санитария талабларига жавоб бермайдиган обиҳёт ичишга маъқуб.

Жаҳон соғлиқи сақлаш ташкилоти экспертилари дунёдаги барча касалликларнинг 80 фонзи ифлосланган сув орқали юқинини аниклаган. Яъни сувнинг касаллик тарқатувчи микрордвиглар билан зарапланни корин тифи, дизентерия, вабо, вирусли гепатиттинг “А” тури каби юқумли касалликлар тарқалишибга сабоб бўлиши мумкин.

Гап сувнинг инсон саломатигига тутган ўрни ҳақида борар экан, шу ўринда Жаҳон соғлиқи сақлаш ташкилотининг сув истебъомли жамъи билан болгил ҳависсан ҳамда юртимизда бу борадаги кўрсаткичга тўхтатиб ўтишини жоиз топдик. Хусусан, мазкур ташкилот мөбъериға кўра, бир киши учун кунлик зарур сув эҳтиёжи 50-100 литрга ташкил этиди. Лекин ижтимоий-иқтисодий ҳолати, географик жойлашувидан келиб чиқиб, бу мукористур турли давлатларда ҳар хил.

Масалан, Африканинг айрим жойлашади бу кўрсаткич 10-20 литрга ташкил этиса, Саудия Арабистони (500 литр), АҚШ (450 литр), Канада (340 литр), Япония (320 литр) каби давлатларда бир киши бир кунда ишлайдиган сув миқдори ЖССТ мөбъеридан анча икори.

Бизад-чи? Мамлакатимизда бу миқдор ЖССТ мөбъерилик юкори кўрсаткичига тўла мос келди — 99,2 литр. Бу Ўзбекистон учун ўртача кўрсаткич эканидан келиб нишқасла, ҳудудлар ўргасда фарқланши борлиги аёнлашиди. Жумладан, Фарғона вилояти бу борада 200 литрга натижада ҳам сарфи касаллик тарзида 74-55 литр. Фагтагина Кашқадарё вилоятида 42 литрга тўғри келади.

Тоза ичимлик сувнинг юкорида қайд этиб ўтилган ҳәйтимизда тутган мухим жижатларидан келиб чиқиб, кейинги юйларда соҳа ривожига алоҳидан ётибор қараштилини. Хусусан, кейинги 7 йилда ичимлик сув таъминотини яхшилашга 20 триллион сўмга яқин маблағ йўнтилди. Унинг хисобидан 2900 дан ортиқ сув ишношига 43 минг километрга яқин ичининг сув тармоғи тортади.

Сув сифати ва хавфисизлиги мониторинга учун “WATER LAB” ахборот тизими жорий этилиб, тестдан ўтказилмоқда. Бунда ичимлик сув сифатини назорат қилиш имконияти сезиларни даражада кенгайтирилади. Бунинг учун мавжуд лабораториялар тўлиқ рақамлаштирилди, ҳисоботлари электрон тарзда юритилди.

Булар кейинги юйларда ушбу йўнтилшида амалга оширилган ишларнинг айрим жижатлари. Энди умумийликдан конкреттика ўтсан. Биргина ўтган йилда барча дастурларди ўтказади. Тизимида, стратегияда белгиланганидек, сувдан фойдаланниш ва сув истебъомли ҳисобини юртисди “Smart Water”, яъни “Ақли сув” ҳамда шу каби рақамли технологияларни кенг жорий этиши бўйича зарур чора-тадбирлар кўрсатишади.

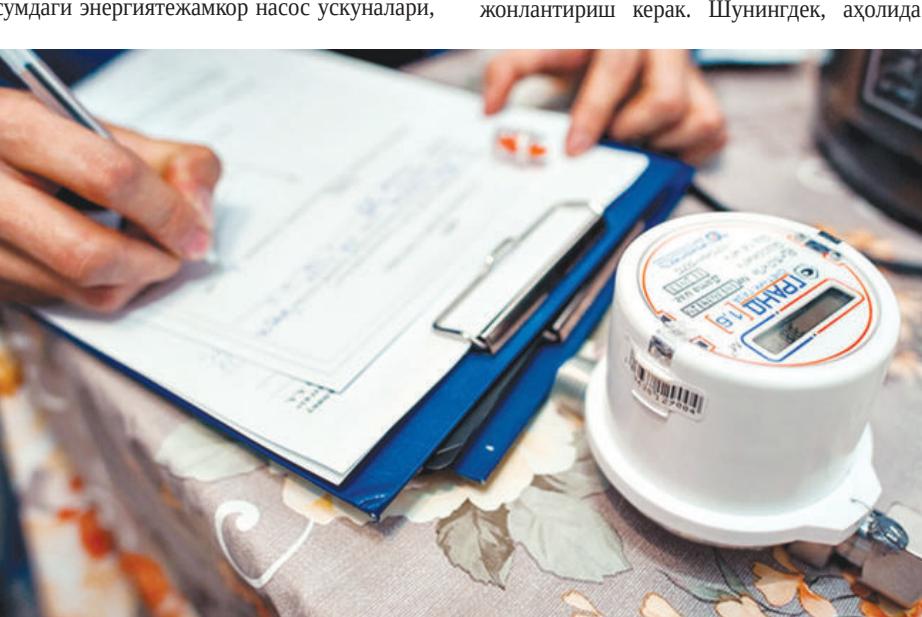
Соҳада инсон омилини камайтириш, энергиятежакор технологиялардан самарали фойдаланниш бошқичма-бошқич ийларда кўйилмоқда. Бунга мисол тарикасида сўнгти рузумдаги энергиятежакор насос усуналари,

айни пайтда маҳалла учун 2 та қудук қазилмоқда. 11 километр ичимлик сув, яна шунча узунлиқда электр тармоғи тортиди. Колавесра, электр таъминотини яхшилаш мақсадида эски симёточлар ўрнига 100 та темир-бетон устун ўрнаттиди. Ўқори кучалаштишига 2 та трансформатор янгиланди.

“Ўзбекистон — 2030” стратегиясини “Ёшлилар ва бизнесни қўллаб-кувватлаштирили” да амалга оширишга оид давлат дастурида сувдан оқилюна фойдаланиш маданиятни ва сув ишлатни самародоригини ошириш, сув хўжалиги соҳасидаги рақами технологияларни жорий этиши борасида қатор долзарб вазифалар белгиланган.

— Сув таъчилини бугунги кундаги энг долзарб, глобал муаммолар сирасига киради, — дейди “Ўзсувламент” АЖ бўлум бошлиги Асликов Муҳиддинов. — Таҳлилар кўрсатмоқда, юртимизда ичимлик сув истрофини камайтирасек, 2050 йилга бориб, “қизил” ҳудудга кирилган давлатлар қаторидан жой олишимиз мумкин. Бунинг олдини олиш мақсадида анинг режа асосидан манзилин чора-тадбирлар кўйилмоқда. Хусусан, сўнгти 5-6 йилда аҳолига тоза ичимлик сув етказиб бериш, назоратини олиб бориш ва мониторинга килиш борасида 10 дан ортиқ мөбъерий-хўжакт ҳужжат каబул килинди. Эндиликдаги вазифа ичимлик сувни ахоли хонадонларига етказиб бериш билан бирга сув ҳисоблагичлар билан таъминланади. Жумладан, стратегияда белгиланганидек, сувдан фойдаланниш ва сув истебъомли ҳисобини юртисди “Smart Water”, яъни “Ақли сув” ҳамда шу каби рақамли технологияларни кенг жорий этиши бўйича зарур чора-тадбирлар кўрсатишади.

Соҳада инсон омилини камайтириш, энергиятежакор технологиялардан самарали фойдаланниш бошқичма-бошқич ийларда кўйилмоқда. Бунга мисол тарикасида сўнгти рузумдаги энергиятежакор насос усуналари,

янни трансвергарий даврлар қароридан жой олишимиз мумкин. Бунинг олдини олиш мақсадида анинг режа асосидан манзилин чора-тадбирлар кўйилмоқда. Хусусан, сўнгти 5-6 йилда аҳолига тоза ичимлик сув етказиб бериш, назоратини олиб бориш ва мониторинга килиш борасида 10 дан ортиқ мөбъерий-хўжакт ҳужжат каబул килинди. Эндиликдаги вазифа ичимлик сувни ахоли хонадонларига етказиб бериш билан бирга сув ҳисоблагичлар билан таъминланади. Жумладан, стратегияда белгиланганидек, сувдан фойдаланниш ва сув истебъомли ҳисобини юртисди “Smart Water”, яъни “Ақли сув” ҳамда шу каби рақамли технологияларни кенг жорий этиши бўйича зарур чора-тадбирлар кўрсатишади.

Бир жиҳатда ётибор қартиши керак. Буғун биз сувни тежаш, ундан оқилюна фойдаланиш бошасида жуда кўп гапирияпмиз. Албатта, бу яхши. Шу билан бирга, сув тежовчи технологиялардан кенгрок фойдаланиш, соҳани рақамлаштириш борасидаги ишларни жонлантириш керак. Шунингдек, аҳоли

1,1 минг километр тармоқ тортиди ва 64 та иншоот куриласди. Бундан ташқари, ҳалқаро молия институтиларни иштироқидаги умумий қўймати 225 миллион доллар бўлган 20 та лойиҳа донрасида ҳам айни йўналишида салмокли ишлар бажарилиши кўзда тутилган.

Натижада 1,3 минлигин киши тоза ичимлик сув билан таъминланади, 3 миллионинг эса таъминотни яхшиланади. Умуман, йил якунига қадар юртшадарларни маданиятни оширишга алоҳида ётибор қартилаётгани аҳамияти яқон намоён бўлади.

Кувонарлиси, кейинги пайтларда аҳолининг истебъом маданиятини анча ошиди. Хусусан, бугун истебъомчиларнинг ўзи сув ҳисоблагичи ўрнатиш ташаббуси билан чиқяти, — дейди “Ўзсувламент” АЖ ахборот хизмати раҳбари Акмал Муродов. — Фуқаролардан келаётган муроҷаатларни аксарияти сув ҳисоблагичлар кимнинг истебъомчиларнинг 70 фоизи ҳисоблагичлар билан таъминлангандан келиб чиқсан, истроф бўлаётган сув миқдорини тасаввур килаверинг. Мана шу ерда нима учун “Ақли сув” ҳисоблагичлар ўрнатилаётганини яхшида аҳолининг истебъом маданиятини оширишга алоҳида ётибор қартилаётганини яхшилаётганини ўргандим.

Кувонарлиси, кейинги пайтларда аҳолининг истебъом маданиятини анча ошиди. Хусусан, бугун истебъомчиларнинг ўзи сув ҳисоблагичларни таъминланади. Умуман, йил якунига қадар юртшадарларни маданиятни оширишга алоҳида ётибор қартилаётганини яхшилаётганини ўргандим.

“Smart Water” ҳисоблагичларини ўрнатиш борасида давлат дастурида белгиланган вазифа бўйича “Ўзсувламент” АЖ томонидан 9 та давлат билан ҳамкорлик йўлга кўйилди. Айни пайтда бу жараён Тошкент шахри, Жиззак шаҳри, Ҳамзабеков шаҳри, Фарғона вилоятиларда синов тарикасида 81 фоизга етказилади.

2020 йилда бу кўрсаткич 60 фоиз атрофиди эди. Яна бир қизиқ жиҳат: истебъомчиларни сув ҳисоблагичлар билан таъминлашада дарасида 49 фоизи ташкил килади.

Мамлакатимизда 80 фоиз сув четдан, янни трансвергарий даврлар орқали кириб келади, 20 фоиз эса ҳудудимизда шаклланиши. Бу эса ўз-ўзидан сув ресурсларни асрар-авайлаш қанчалик зарур.

Биринчидан, ҳудудимизда шаклланишини оширишга алоҳида ётибор қартилаётганини яхшилаётганини ўргандим.

“Smart Water” ҳисоблагичларини ўрнатиш борасида давлат дастурида белгиланган вазифа бўйича “Ўзсувламент” АЖ томонидан 9 та давлат билан ҳамкорлик йўлга кўйилди. Айни пайтда бу жараён Тошкент шахри, Жиззак шаҳри, Ҳамзабеков шаҳри, Фарғона вилоятиларда синов тарикасида 81 фоизга етказилади.

“Smart Water” ҳисоблагичларини ўрнатиш борасида давлат дастурида белгиланган вазифа бўйича “Ўзсувламент” АЖ томонидан 9 та давлат билан ҳамкорлик йўлга кўйилди. Айни пайтда бу жараён Тошкент шахри, Жиззак шаҳри, Ҳамзабеков шаҳри, Фарғона вилоятиларда синов тарикасида 81 фоизга етказилади.

Буғун сув билан борар экан, шу ўринда Жаҳон соғлиқи сақлаш ташкилоти экспертилари дунёдаги барча касалликларнинг 80 фонзи ифлосланган сув орқали юқинини аниклаган. Яъни сувнинг касаллик тарқатувчи микрордвиглар билан зарапланни корин тифи, дизентерия, вабо, вирусли гепатиттинг “А” тури каби юқумли касалликлар тарқалишибга сабоб бўлиши мумкин.

Худудимизда шаклланишини оширишга алоҳида ётибор қартилаётганини яхшилаётганини ўргандим.

Сувнинг инсон саломатигига тутган ўрни ҳақида борар экан, шу ўринда Жаҳон соғлиқи сақлаш ташкилоти экспертилари дунёдаги барча касалликларнинг 80 фонзи ифлосланган сув орқали юқинини аниклаган. Яъни сувнинг касаллик тарқатувчи микрордвиглар билан зарапланни корин тифи, дизентерия, вабо, вирусли гепатиттинг “А” тури каби юқумли касалликлар тарқалишибга сабоб бўлиши мумкин.

Худудимизда шаклланишини оширишга алоҳида ётибор қартилаётганини яхшилаётганини ўргандим.

Сувнинг инсон саломатигига тутган ўрни ҳақида борар экан, шу ўринда Жаҳон соғлиқи сақлаш ташкилоти экспертилари дунёдаги барча касалликларнинг 80 фонзи ифлосланган сув орқали юқинини аниклаган. Яъни сувнинг касаллик тарқатувчи микрордвиглар билан зарапланни корин тифи, дизентерия, вабо, вирусли гепатиттинг “А” тури каби юқумли касалликлар тарқалишибга сабоб бўлиши мумкин.

Худудимизда шаклланишини оширишга алоҳида ётибор қартилаётганини яхшилаётганини ўргандим.

Сувнинг инсон саломатигига тутган ўрни ҳақида борар экан, шу ўринда Жаҳон соғлиқи сақлаш ташкилоти экспертилари дунёдаги барча касалликларнинг 80 фонзи ифлосланган сув орқали юқинини аниклаган. Яъни сувнинг касаллик тарқатувчи микрордвиглар билан зарапланни корин тифи, дизентерия, вабо, вирусли гепатиттинг “А” тури каби юқумли касалликлар тарқалишибга сабоб бўлиши мумкин.

Худудимизда шаклланишини оширишга алоҳида ётибор қартилаётганини яхшилаётганини ўргандим.

Сувнинг инсон саломатигига тутган ўрни ҳақида борар экан, шу ўринда Жаҳон соғлиқи сақлаш ташкилоти экспертилари дунёдаги барча касалликларнинг 80 фонзи ифлосланган сув орқали юқинини аниклаган. Яъни сувнинг касаллик тарқатувчи микрордвиглар билан зарапланни корин тифи, дизентерия, вабо, вирусли гепатиттинг “А” тури каби юқумли касалликлар тарқалишибга сабоб бўлиши мумкин.

Худудимизда шаклланишини оширишга алоҳида ётибор қартилаётганини яхшилаётганини ўргандим.

Илм-фан тараққиёти “ОЛИМНИНГ ЁСТИФИ ТОШДАНДИР”

Рустам БОЙТУРА,
журналист

Тошкент давлат университети (хозирги Ўзбекистон Миллий университети)нинг кечки бўлимида таҳсил олиш даврида “Фан ва турмуш” журналига танлов асосида ишга киргандим. Фанлар академияси биносида жойлашган таҳрiriятга ҳар куни, асосан, илмий ходимлар, аспирантлар, фан номзоди ва фан докторларни мақола олиб келарди. Иммуноология, генетика, ядро физикиаси, археология, тарих, тиббиёт каби соҳалардаги илмий мақолаларни содда тил ва услугга келтириш учун муаллифлар билан ҳамкорликда бир неча бор кайта ишлаш талаб килинади. Улар батъзан бирор янгилик яратиш учун ўйиллаб вакт керак бўлиши мумкинлигини айтиб қоларди.

Тадқиқотлар илдизи

Аслида, юртимизда илм-фан тадқиқотлари жуда қадимга бориб тақалади. Улуг бобборларимиз Муҳаммад Ҳоразмий, Абу Райхон Беруний, Абу Али ибн Сино, Аҳмад Фарғоний, Абу Наср Фарғоний, Мирзо Улугбек каби алломалар асрларини бемалол фундаментал тадқиқотларга менгаш мумкин. Уларнинг тиббиёт, астрономия, математика, география, физиология, кимё, истома фалсафаси каби фанлар бўйича асрлар дуне илм-фан тараққиёти тарихидан мустаҳкам ўрин олган. Ўзбекистон Фанлар академиясининг илдизи, асосларни ана шундай қадимий бакуватади.

Фанлар академияси расман 1943 йил ташкил этилган. Тошмуҳаммад Қори Ниёзий унинг биринчи президенти этиб салланган. Уша чоғда Фанинг 11 ҳақиқий аъзоси, 18 мубибр аъзоси ҳамда 3 фахрий аъзоси бўлиб, таркибида 10 та илмий-техникии институти бор эди. Уларда 210 илмий ходим, жумладан, 28 фан доктори ва 80 га яқин фан номзоди ишларди.

Орадан саксон йилдан ортиг вақт ўтди. Бу давринг ўзи алоҳида бир тарих. Кўп нарса ўтгарди. Академия ташкил топган вақтдан бўйи илмий тадқиқот ишларни қўллашни ва саломги катта тарихий ривожланиш ўйлани босиб ўтди. Улуг ёшдаги танниси олимларнинг хотирлашиби, имда катта ютуқларга эришиши билан бирга, кўплаб тусласи, босимлар, машақат ва қаршиликларга ҳам дуч келинган. Бундай босимга, машақатга чидай олмай ёхуд турмуш ташвишиларига кўмислиб, бу ўйлани ташлаб тесктангар ҳам бўлган.

Баъзилар тасаввур қылганидек, бирор мавзудни танлайди илмий иш ёзиш тадқиқот ўтказиш билан ҳақиқий олни шаклланниб колмайди. Бу узоқ ўйлани босиб ўтишини талаб қилиди. Машақатни меҳнат билан янгилик яратади, илмий тадқиқотлар обири борган, иктидорли ёшлардан шогирдлар тайёрлаб, уларга қўмаклашган ҳақиқий ватанларни олимларимиз туфайли юртимизда илм-фан ривожланишдан тўхтаган эмас.

Жаҳон алломалари билан ўйлашиб

Фанлар академияси тарихига кўз ташлаш асосида нафасат юртимиз, балки жаҳон илм-фани тараққиётига катта хисса қўйган, ўзига хос мактаб юртиман катор олимларимизни эслаб ўтмай бўлмайди. Жумладан, минтақамизнинг сейсмик хусусиятиларни ҳисобга олган хода геодезик тадқиқотлар ўтказиш учун назарий ва амалий асос яратган Турсунбек Рашидов, физика, материалшунослик, илмий асбобозлини ва микролектроника соҳасидаги олим, академик Телман Ражабов, пахтачилк бўйича селекционер, генетик Анатолий Автономов, биокимёргар, тиббиёт соҳасида дунёга машҳур олим ёлқин Тўрсакулов, геолог, собиқ итифоқи ФА академияси мухаббати аъзоси Ҳабиб Абдуллаев, эктомилор назарияси ва математик статистика бўйича танниси мутахассис, фан доктори Тошмуҳаммад Саримсоков, каби ўнлаб олим, академиясимиз номи ўзбек илм-фан тарихига битилган.

Ўзбекистонда биринчи академик аёл Малика Абдуллахуяеваса, археолог олим Яхё Фуломов, жарроҳи илмий маркази асосчиси Восит Воҳидов, кимёгэр Обид Содиков, математик Сайди Сирохиддинов, биолог ва биофизик Бекжон Тошмуҳамедов каби кўп илм-фан фидойида том мазнода ўзига хос мактаб юртади. Илмий ишлари, тадқиқотлари билан дуне илм-фани чўққисини эгаллаган бундай олимлар рўйхатини узоқ давом этириши мумкин. Жаҳон илм-фани билан бўйлашган олимларимиз фаолияти, ютуқлари, қолаверса, хәтти бемалол жилд жилтобрага до бўлди.

Улар илм-fan соҳасида узоқ ўйилашаган, илмий-техникии институтларини бошқарсан учуннинг биринчи президенти этиб салланган. Уша чоғда Фанинг 11 ҳақиқий аъзоси, 18 мубибр аъзоси ҳамда 3 фахрий аъзоси бўлиб, таркибида 10 та илмий-техникии институти бор эди. Уларда 210 илмий ходим, жумладан, 28 фан доктори ва 80 га яқин фан номзоди ишларди.

Олимларимиз мунтазам АҚШ, Германия, Япония, Канада, Италия, Испания, Буюк Британия каби илгор мамлакатлардаги бўлиб ўтган халқаро семинарларда мавзуза ўчишга таклиф этилган. Уларнинг фикр-мулоҳазалари, ташобузлари жаҳоннинг танини олимлари ташонидан ётироф этилибигина колмай, ҳамкорликда ишларни ташкил этиш, бошқариш ва

тайёрлаш сифатини ошириш орқали мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожланишида илм-фанинг ролини янада мустаҳкамлашга қаратилган қарор ва фармонлар кабул қилинганда мухим аҳамиятга эга. Академия фаолиятини тубдан модернизацияни килиши ва тақомиллаштириш, шунингдек, илмий тадқиқотларни ташкил этиш, бошқариш ва

ўрининг танлов асосида номзодлар қабул қилинмоқда.

Олимлар, айниқса, ёшларнинг чет элда стажировка ўташи ва илмий ҳамкорлик қилиши учун бюджет маблаги ҳисобидан хизмат сафарига юбориш амалиёти йўлга қўйилган. Ёш олимларни қўллаб-куватлаш, уй-жой билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратилган.

“Ўзбекистон — 2030” стратегияси доирасида илмий ва инновацион фаолият учун замонавий инфраструктура яратиш, илм-фан ва ишлаб чиқариши интеграциясини мустаҳкамлаш бўйича юнайтилган қўллаб-куватлашга алоҳида юнайтилган қарорни ташкил этилган.

Илмий ташкилотлар ва алоҳида олимларнинг фаолияти самародорлигини баҳолаш мақсадида илмий ишларни дунёнинг нуғузли халқаро базаларига кирилтилган нашрларида чоғи этиш тартиби амалиятни жорий этилди.

Математика соҳасида юксак, нағижага эришган олимларни қўллаб-куватлаш, рафтабларни ва янги илмий ютуқларни сарчилашма максадида Муҳаммад ал-Ҳоразмий номидаги халқаро мукофот таъсиси этилди. Қатор вилоятларда Математика, Иммуноология ва инсон геноминиша ҳамда Полимерлар физикаси ва кимёси институтларининг худудий бўлинмалари ташкил этилди.

Ўзбекистон Фанлар академияси Россия, Хитой, Жанубий Корея Фанлар академиялари, Беларусь, Қирғизистон Миллий фанлар академиялари каби кўплаб ийни мусассалар билан яқин илмий алоқалар ўрнатган.

— Ҳар қандай илмий салоҳиятни молиялаштириш борасида салмоқли, кенг кўлламиш ишлар бажарилди.

— Давлатимиш раҳбарининг илм-фангни эътибори тизимида ислоҳотларда акт эмоқда, — дейди Фанлар академияси президенти, академик Бекжон Йўлдошев. — Олай таълим ва иқтисодий соҳаларни тасаррӯфига кирилтилган қатор муассасалар 2017–2022 йилларда академияга қўйтилди. Олимларимизнинг кўплаб кашфиёти халқаро кўлламдаги янгиликларни ўзгаравчилашади. Жумладан, Майданан баландотгач расадхонасида Кўёш тизимида янги сайдёра кашиф этилди ва “Самарқанд” деб номланди. Физика соҳасида оғир элемент ядролари назарияси асослари яратдил. Фармацевтика дарвориб доровор хусусиятларга эга маҳаллий ўсимлик хомашасига асосланган 30 дан ортиг янги маҳаллий дори кашиф этилди. Бундай ютуқларни генетика ва пахтачилк, биология, сейсмология, археология, тарих, санъатшунослик каби қатор ўйнилашларда ҳам фарҳан санаси мумкин.

Фанлар академияси тарихакам шаклланган илмга юксак хурмат ва ётиромон миilliyan анъана сифатида саклаган ҳолда юртимизда илмнинг жадал ва замон талабларига ўйнган тарзда ривожланишига салмоқли хисса қўшилди.

Инсон қадри, илм-fan ривожи ўйлидаги ислоҳотлар

Фанлар академияси мустаҳкамлилк йилларида ҳам ўз сафини ва илмий тадқиқот ишларини янада кенгайтиришга интиди. Айни пайдай турли сиёсий-ижтимоий, иқтисодий сабабларга кўра тизим фаолиятида ўзгаришлар, қийинчиликларга дуч келинди. Шунга қарамай, турли соҳаларда салмоқли натижаларга эришилди. Олимларимизнинг кўплаб кашфиёти халқаро кўлламдаги янгиликларни ўзгаравчилашади. Жумладан, Майданан баландотгач расадхонасида Кўёш тизимида янги сайдёра кашиф этилди ва “Самарқанд” деб номланди. Физика соҳасида оғир элемент ядролари назарияси асослари яратдил. Фармацевтика дарвориб доровор хусусиятларга эга маҳаллий ўсимлик хомашасига асосланган 30 дан ортиг янги маҳаллий дори кашиф этилди. Бундай ютуқларни генетика ва пахтачилк, биология, сейсмология, археология, тарих, санъатшунослик каби қатор ўйнилашларда ҳам фарҳан санаси мумкин.

Фанлар академияси тарихакам шаклланган илмга юксак хурмат ва ётиромон миilliyan анъана сифатида саклаган ҳолда юртимизда илмнинг жадал ва замон талабларига ўйнган тарзда ривожланишига салмоқли хисса қўшилди.

Бугун соҳада ҳолат қандай? Фанлар академияси раҳбарияти, маҳсулотлари, ходимлари сархабатда Фадаги ўзгаришлар, ислоҳот нағизларни ҳақида ҳамда маълумотга эга бўлди. Бундай ютуқларни генетика ва пахтачилк, биология, сейсмология, археология, тарих, санъатшунослик каби қатор ўйнилашларда ҳам фарҳан санаси мумкин.

Бугун соҳада ҳолат қандай? Фанлар академияси раҳбарияти, маҳсулотлари, ходимлари сархабатда Фадаги ўзгаришлар, ислоҳот нағизларни ҳақида ҳамда маълумотга эга бўлди. Бундай ютуқларни генетика ва пахтачилк, биология, сейсмология, археология, тарих, санъатшунослик каби қатор ўйнилашларда ҳам фарҳан санаси мумкин.

Бугун соҳада ҳолат қандай? Фанлар академияси раҳбарияти, маҳсулотлари, ходимлари сархабатда Фадаги ўзгаришлар, ислоҳот нағизларни ҳақида ҳамда маълумотга эга бўлди. Бундай ютуқларни генетика ва пахтачилк, биология, сейсмология, археология, тарих, санъатшунослик каби қатор ўйнилашларда ҳам фарҳан санаси мумкин.

Бугун соҳада ҳолат қандай? Фанлар академияси раҳбарияти, маҳсулотлари, ходимлари сархабатда Фадаги ўзгаришлар, ислоҳот нағизларни ҳақида ҳамда маълумотга эга бўлди. Бундай ютуқларни генетика ва пахтачилк, биология, сейсмология, археология, тарих, санъатшунослик каби қатор ўйнилашларда ҳам фарҳан санаси мумкин.

Бугун соҳада ҳолат қандай? Фанлар академияси раҳбарияти, маҳсулотлари, ходимлари сархабатда Фадаги ўзгаришлар, ислоҳот нағизларни ҳақида ҳамда маълумотга эга бўлди. Бундай ютуқларни генетика ва пахтачилк, биология, сейсмология, археология, тарих, санъатшунослик каби қатор ўйнилашларда ҳам фарҳан санаси мумкин.

Бугун соҳада ҳолат қандай? Фанлар академияси раҳбарияти, маҳсулотлари, ходимлари сархабатда Фадаги ўзгаришлар, ислоҳот нағизларни ҳақида ҳамда маълумотга эга бўлди. Бундай ютуқларни генетика ва пахтачилк, биология, сейсмология, археология, тарих, санъатшунослик каби қатор ўйнилашларда ҳам фарҳан санаси мумкин.

Бугун соҳада ҳолат қандай? Фанлар академияси раҳбарияти, маҳсулотлари, ходимлари сархабатда Фадаги ўзгаришлар, ислоҳот нағизларни ҳақида ҳамда маълумотга эга бўлди. Бундай ютуқларни генетика ва пахтачилк, биология, сейсмология, археология, тарих, санъатшунослик каби қатор ўйнилашларда ҳам фарҳан санаси мумкин.

Бугун соҳада ҳолат қандай? Фанлар академияси раҳбарияти, маҳсулотлари, ходимлари сархабатда Фадаги ўзгаришлар, ислоҳот нағизларни ҳақида ҳамда маълумотга эга бўлди. Бундай ютуқларни генетика ва пахтачилк, биология, сейсмология, археология, тарих, санъатшунослик каби қатор ўйнилашларда ҳам фарҳан санаси мумкин.

Бугун соҳада ҳолат қандай? Фанлар академияси раҳбарияти, маҳсулотлари, ходимлари сархабатда Фадаги ўзгаришлар, ислоҳот нағизларни ҳақида ҳамда маълумотга эга бўлди. Бундай

